

[Pernille Forchhammer]

og nu. Men med Kristeligt Folkepartis ændringsforslag har vi ingen snor i det. Vi kender ikke de forudsætninger, som er til stede, og rent faktisk vil ophævelsen af sanktionerne kunne foregå uden en lovændring her i Tinget, og det er dér, vi principielt er uenige med Kristeligt Folkeparti.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg synes, det er på tide, at vi går tilbage til ordforrækken. Indtil nu har kun én ordfører haft ordet. Den næste er fru Agnete Laustsen.

Agnete Laustsen (KF):

Af betænkningen fremgår det, at den konservative gruppe vil redegøre for sin stilling til Kristeligt Folkepartis ændringsforslag samt lovforslaget som helhed her ved andenbehandlingen.

Jeg vil gerne begynde med at sige, at vi meget gerne havde set, at den velvilje og positive indstilling til reformerne i Sydafrika, som trods flertallets afvisning af lovforslaget alligevel kommer til udtryk i deres bemærkninger, også havde givet sig udslag i, at vi i dag i enighed havde kunnet opstille i det mindste en køreplan for afvikling af restriktionerne.

Det har desværre ikke kunnet lade sig gøre, idet S, SF og Det Radikale Venstre i deres krav til afskaffelse af apartheid i Sydafrika har stillet så ideelle og så vidtrækkende krav til reformprocessen, at der end ikke levnes plads til et første lille skridt fra dansk side.

Kristeligt Folkepartis ændringsforslag åbner derimod for en gradvis ophævelse af sanktionerne, i takt med at apartheidsystemet afvikles, og åbner også mulighed for, at dette kan ske, uden at Folketinget er inde, idet det blot kræves, at Udenrigsudvalget accepterer det.

Vi havde, som det også fremgår af vores betækningsbidrag, gerne set investeringsforbudet ophævet straks og de øvrige handelsrestriktioner, så snart det sydafrikanske parlament – og det sker formentlig ultimo juni – har vedtaget de fremsatte antiapartheidforslag. Det havde efter konservativ opfattelse været et godt bidrag til at fremme den demokratiske proces og til at fremme den økonomiske vækst, som først og fremmest vil komme den sorte befolkning til gavn. Det havde medvirket til at styrke de kræfter i den hvide befolkning, som under uhyre vanskelige forhold holder fast ved, at reform-

processen skal fortsætte og fremskyndes, og det havde, hvad der endnu ikke har været nævnt, også medvirket til, at vi i Danmark kunne begynde at genopbygge det handelssamkvem og den eksport, som før handelsboykotten var på næsten 3/4 mia. kr. og i en årrække gjorde Sydafrika til vor største handelspartner i Afrika.

Da en sådan gradvis afvikling som nævnt beklageligvis ikke kan samle flertal, vil vi stemme for Kristeligt Folkepartis ændringsforslag, som på flere måder også afspejler vore tanker.

Endelig kan jeg sige, at vi fortsat vil arbejde for, at der skabes politisk klima og forståelse for betydningen af, at Danmark så hurtigt som overhovedet muligt ophæver de investerings- og handelssanktioner, som vi så nidkært og – kunne jeg fristes til at sige – noget så navt fortsat klamrer os til.

Ud fra dette ønske og dette hensyn kan jeg oplyse, at vi fra konservativ side vil undlade til sin tid at stemme til selve lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil nødig starte en ny stribe af korte bemærkninger, for jeg deler fuldstændig formandens synspunkt, at dette er en uhensigtsmæssig måde at føre debatten på. Men jeg kan dog ikke lade det stå uimodsagt, som den konservative ordfører netop sagde, at man fra flertallets side har stillet så ideelle krav.

Jeg vil gerne spørge fru Agnete Laustsen: Hvad er det for nogle krav, Det Radikale Venstre har stillet for at være med til en forhandling om en køreplan? Mig bekendt har vi overhovedet ingen forhåndsbetingelser stillet. Vi har derimod sagt, at vi meget gerne vil være med til at opstille en køreplan, som er afpasset efter de faktiske konkrete resultater, den sydafrikanske regering opnår. Det kan vist ikke siges at være ideelle, urimelige krav.

Det, denne sag drejer sig om, er, om regeringen, der jo ifølge grundloven har ansvaret for udenrigspolitikken – det tror jeg udenrigsministeren kan bekræfte – vil tage de initiativer, regeringen burde tage på dette område.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Af hensyn til dagsordenen og tiden synes jeg, det er rimeligt allerede nu at sige, at denne diskussion om, hvorvidt regeringen ikke har udvist initiativ i sagen, forstår jeg ikke. Jeg har ud-